

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Dokumentų įteikimas. Oficialus teisinių dokumentų perdavimas
Dokumentų įteikimas. Oficialus teisinių dokumentų perdavimas

Estija

1 Ką iš tikrųjų reiškia teisinė sąvoka „dokumentų įteikimas“? Kodėl dokumentų įteikimui taikomos specialios taisyklės?

Teismo dokumento įteikimas reiškia dokumento įteikimą jo gavėjui taip, kad jis galėtų laiku susipažinti su dokumentu, kad įgyvendintų ir apsaugotų savo teises. Civilinio proceso kodekso 34 skyriuje numatyti įvairūs įteikimo būdai, įskaitant įteikimą registruotu laišku, elektroninėmis priemonėmis, per antstolį, įteikiant gavėjo atstovui, įteikiant teismo dokumentą siuntimo būdu, taip pat viešai paskelbiant leidinyje *Ametlikud Teadaanded* (oficialūs pranešimai). Kad teismo dokumentas būtų laikomas įteiktu, jo įteikimo veiksmas turi atitikti formalius įstatymo reikalavimus ir būti patvirtintas šiuo tikslu nustatyta forma.

2 Kokie dokumentai turi būti įteikiami oficialiai?

Pagal Civilinio proceso kodekso 306 straipsnio 5 dalį teismas bylos dalyviams įteikia šiuos dokumentus: ieškinį, apeliacinį skundą ir jo priedus, šaukimus į teismą, teismo sprendimus, nutartis dėl bylos nutraukimo ir visus kitus įstatymo nustatytus teismo dokumentus.

3 Kas yra atsakingas už dokumento įteikimą?

Teismas pasirūpina, kad teismo dokumentus įteiktų profesionalus pašto paslaugų teikėjas, antstolis, teismo apsaugos darbuotojas arba pagal teismo vidaus taisykles – kitas kompetentingas teismo pareigūnas. Teismas gali įteikti dokumentus ir kitu įstatymo nustatytu būdu. Jeigu bylos dalyvis pateikia dokumentą, kurį būtina įteikti, arba jeigu bylos dalyvis reikalauja, kad būtų įteiktas kitas dokumentas, jis gali prašyti teismo, kad šis atskirai įteiktų dokumentą. Bylos dalyvis gali įteikti teismo dokumentus tik per antstolį. Tada įteikimas ir jo patvirtinimas atliekami tokiomis pat sąlygomis kaip ir tuo atveju, kai teismas įteikia dokumentą per antstolį. Teismas įvertina, ar teismo dokumentą galima laikyti įteiktu.

4 Adreso nustatymas

4.1 Ar, pagal 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse, prašymą įteikti dokumentus gavusi šios valstybės narės institucija savo iniciatyva mėgina nustatyti adresato buvimo vietą, jei prašančiosios institucijos nurodytu adresu jis nebegyvena?

Prašymą gavusi institucija (Teisingumo ministerija (est. *Justiitsministerium*) arba teismas) tikrina ne vien esamus duomenis, bet ir asmens adresą Gyventojų registre (est. *Rahvastikuregister*) arba Įmonių registre (est. *Äriregister*).

4.2 Ar užsienio šalių teisminės institucijos ir (arba) proceso šalys gali naudotis šios valstybės narės registrais arba paslaugomis, padedančiais nustatyti dabartinį asmens adresą? Jei taip, kokie tai registrai ar paslaugos ir kokios procedūros reikia laikytis? Ar imamas mokestis (jei taip – kokios dydžio)?

Juridinių asmenų, užsienio įmonių filialų ir individualių įmonių adreso duomenys pateikiami Įmonių registre. Siekiant nustatyti privataus asmens adresą galima pateikti oficialią užklausą ir gauti Gyventojų registre pateikiamus duomenis. Užklausoje turi būti pagrįstas teisėtas interesas, kad duomenų valdytojas galėtų nuspręsti, ar duomenis pagrįsta pateikti. Gyventojų registrą administruoja Vidaus reikalų ministerijos IT ir plėtros centras (est. *Siseministerium*), kurio interneto svetainėje pateikiama informacija apie užklausas, <https://www.smit.ee/>

4.3 Kaip šios valstybės narės institucijos tvarko pagal 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1206/2001 dėl valstybių narių teismų tarpusavio bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose pateiktą prašymą nustatyti asmens dabartinį adresą?

Teismai nagrinėja tarptautinius prašymus rinkti įrodymus, t. y. teismai privalo dėti visas pastangas, kad nustatytų atitinkamo asmens adresą.

5 Koks yra įprastas dokumentų įteikimo būdas? Ar yra kitokių dokumentų įteikimo būdų (išskyrus 6 punkte nurodytą pakaitinį įteikimą)?

Sprendimą, kaip įteikti dokumentą, paprastai priima bylą vedanti šalis. Tačiau teismai dokumentus pirmiausia turėtų įteikti elektroninėmis priemonėmis per viešąją e. rinkmenų informacinę sistemą, kurioje bylos dalyvis gali susipažinti su visais teismo dokumentais savo byloje, arba e. paštu. Naudodamasis elektroniniais kanalais teismas gali išvengti pašto išlaidų; dokumentai vis dažniau įteikiami elektroninėmis priemonėmis. Apsvarstęs įteikimo elektroninėmis priemonėmis galimybę, teismas apsversto ir kitas alternatyvas, pavyzdžiui, įteikimą paštu, per teismo kurjerį ir įvairius kitus įstatymo nustatytus būdus.

6 Ar civilinėse bylose leidžiama dokumentus įteikti elektroniniu būdu (teisminius arba neteisminius dokumentus įteikti nuotolinėmis elektroninio ryšio priemonėmis, pvz., e. paštu, saugiomis internetinėmis programomis, faksu, tekstinėmis žinutėmis ir kt.)? Jei taip, kokio pobūdžio bylose šie būdai yra numatyti? Ar yra šio dokumento įteikimo būdo naudojimo arba priegigos prie jo apribojimų, kurie priklauso nuo to, kas yra adresatas (t. y., ar tai profesionalus teisininkas, juridinis asmuo, įmonė ar kitas verslo subjektas ir pan.)?

Elektroninis dokumentų įteikimas leidžiamas visose bylose ir visais adresais.

Pagal Civilinio proceso kodekso 3111 straipsnį teismo dokumentai elektroninėmis priemonėmis įteikiami per nustatytą informacinę sistemą, siunčiant bylos dalyviams pranešimą, kad dokumentas pateiktas sistemoje. Teismas visus teismo dokumentus, įskaitant teismo sprendimus, iš karto pateikia bylos dalyviams informacinėje sistemoje, neatsižvelgiant į tai, kaip dokumentai buvo įteikti dalyviams nagrinėjant bylą. Norint prisijungti prie informacinės sistemos reikalinga asmens tapatybės kortelė. Teismo dokumentas laikomas įteiktu, kai gavėjas atsidaro jį informacinėje sistemoje arba patvirtina dokumento gavimą, jo neatsidaręs. Ta pati tvarka taikoma, jeigu tai padaro kitas asmuo, kuriam gavėjas suteikė galimybę pamatyti informacinėje sistemoje esančius dokumentus. Informacinėje sistemoje dokumento įteikimas registruojamas automatiškai.

Jeigu negalima tikėtis, kad gavėjas galės pasinaudoti teismo dokumentams įteikti naudojama informacine sistema arba jeigu dokumentų per informacinę sistemą neįmanoma pateikti dėl techninių priežasčių, teismas gali įteikti teismo dokumentus ir kitomis elektroninėmis priemonėmis. Tokiu atveju dokumentas laikomas įteiktu, kai gavėjas patvirtina teismo dokumento gavimą raštu, faksu arba elektroninėmis priemonėmis. Patvirtinime turi būti nurodyta dokumento gavimo data ir gavėjo ar jo atstovo parašas. Elektronine forma parengtame patvirtinime turi būti skaitmeninis siuntėjo parašas arba jis turi būti siunčiamas kitu saugiu būdu, kad būtų galima identifikuoti siuntėją ir išsiuntimo laiką, nebent teismas neturi priežasčių abejoti, kad patvirtinimą be skaitmeninio parašo išsiuntė gavėjas ar jo atstovas. Elektronine forma parengtas patvirtinimas teismui gali būti siunčiamas e. paštu, jeigu gavėjo e. pašto adresas teismui yra žinomas ir jeigu galima daryti prielaidą, kad negalioji asmenys negali juo naudotis, taip pat jeigu teismas toje pačioje byloje šiuo e. pašto adresu jau siuntė dokumentus arba jeigu bylos dalyvis teismui nepriklausomai pateikė savo e. pašto adresą. Patvirtinimą teismui būtina išsiųsti nedelsiant. Teismas gali skirti baudą bylos dalyviui ar jo atstovui už šios pareigos pažeidimą.

Teismo dokumentai ne elektroninėmis priemonėmis gali būti įteikiami tik advokatams, notarams, antstoliams, patikėtiniams bankroto byloje, taip pat valstybės ir vietos valdžios įstaigoms, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių.

7 Pakaitinis įteikimas

7.1 Ar šios valstybės narės įstatymais leidžiama dokumentus įteikti kitais būdais, kai adresatui jų įteikti neįmanoma (pvz., namų adresu arba antstolių biurui siunčiamas pranešimas, įteikimas paštu arba viešas skelbimas spaudoje)?

Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalį, jeigu teismo dokumento gavėjo neįmanoma rasti namuose, dokumentas taip pat laikomas įteiktu, jeigu pristatomas bent 14 metų asmeniui, kuris gyvena su gavėju arba dirba jo šeimoje. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad teismo dokumentas gali būti įteiktas ne tik gavėjui, bet ir daugiabučį, kuriame yra gavėjo namai ar verslas, valdančiai asociacijai, bendrosios nuosavybės administratoriui ar gavėjo nuomotojui. Be to, dokumentą galima įteikti gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas teikia paslaugas pagal sutartį. Teismo dokumentas laikomas įteiktu gavėjui pagal minėto straipsnio 3 dalį net jei jis įteikiamas gavėjo atstovui vienu iš to paties straipsnio 1 ar 2 dalyse nurodytų būdų. Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 4 dalį dokumentas taip pat laikomas įteiktu asmeniui, tarnaujančiam krašto apsaugos pajėgose, atliekančiam laisvės atėmimo bausmę arba ilgą laiką gydomam sveikatos priežiūros įstaigoje ar panašioje vietoje, kai dokumentas pristatomas įstaigos vadovui ar jo paskirtam asmeniui, jeigu įstatymo nenumatyta kitaip.

Civilinio proceso kodekso 323 straipsnyje nurodyta, kad jeigu dokumentas įteikiamas fiziniam asmeniui, kuris verčiasi ekonomine ar profesine veikla, tačiau šio asmens nėra darbo vietoje įprastomis darbo valandomis arba jis negali gauti dokumento, tada dokumentas gali būti įteikiamas šiose gavėjo patalpose paprastai esančiam darbuotojui arba asmeniui, kuris paprastai teikia paslaugas gavėjui panašiomis sutartinėmis sąlygomis. Pagal minėto straipsnio 2 dalį tas pats taikoma dokumentų įteikimui juridiniams asmenims, administracinėms įstaigoms, notarams ir antstoliams, taip pat jeigu dokumentas įteikiamas gavėjo atstovui ar bet kuriam kitam asmeniui, kuriam dokumentas gali būti įteiktas vietoj gavėjo.

Civilinio proceso kodekso 322 ir 323 straipsniuose nurodytais atvejais dokumentas nelaikomas įteiktu, jei vietoje gavėjo jis įteikiamas asmeniui, kuris teismo procese dalyvauja kaip kita šalis.

Pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalį teismo dokumentas, kuris negali būti įteiktas, nes jo neįmanoma įteikti gavėjo ar jo atstovo namų ar veiklos adresu, gali būti laikomas įteiktu, jeigu paliekamas namų ar veiklos vietos pašto dėžutėje ar panašioje vietoje, kurią gavėjas ar jo atstovas naudoja pašto korespondencijai gauti ir kurioje dokumentas įprastomis aplinkybėmis būtų apsaugotas nuo aplinkos poveikio. Teismo dokumentas gali būti šitaip įteiktas daugiabučio, kuriame yra gavėjo gyvenamosios ar veiklos patalpos, savininkų asociacijai, bendrosios nuosavybės administratoriui arba gavėjo nuomotojui, taip pat gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas pagal sutartį teikia paslaugas, tačiau tik jeigu dokumento gavėjui ar jo atstovui dokumento neįmanoma įteikti asmeniškai. Įteikti dokumentą šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka pagal to paties straipsnio 2 dalį leidžiama tik jeigu teismo dokumentą gavėjui buvo mėginama įteikti asmeniškai bent du kartus kas tris dienas ir vis kitu gana skirtingu laiku, ir jeigu teismo dokumento neįmanoma įteikti kitam asmeniui, esančiam tose pačiose gyvenamosiose ar veiklos patalpose pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalį arba 323 straipsnį. Pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnį teismo dokumentus taip pat leidžiama įteikti, paliekant juos saugoti konkrečioje vietoje. Pagal Civilinio proceso kodekso 217 straipsnio 1 dalį kodekso 326 straipsnyje numatytais sąlygomis dokumentas gali būti paliktas pašte, kaimo savivaldybėje ar miesto valdžios įstaigoje, atsakingoje už dokumento įteikimo vietą, arba apygardos teisme, kurio teritorinei jurisdikcijai priklauso dokumento įteikimo vieta.

Pagal Civilinio proceso kodekso 317 straipsnio 1 dalį, remiantis teismo nutartimi, teismo dokumentas bylos dalyviui gali būti įteiktas viešu paskelbimu, jeigu: bylos dalyvio adreso nėra registre arba asmuo negyvena registre nurodytu adresu ir teismas neturi kitų būdų sužinoti asmens adreso ar buvimo vietos, ir dokumento neįmanoma pristatyti asmens atstovui ar dokumentą įgaliotam gauti asmeniui, ar kuriuo nors kitu šiame straipsnyje numatytu būdu; dokumento įteikimas užsienio valstybėje pagal reikalavimus laikomas neįmanomu;

dokumentas negali būti įteiktas, nes įteikimo vieta yra teritorinei jurisdikcijai nepriklausančio asmens gyvenamoji vieta.

Remiantis teismo sprendimu teismo dokumentas bylos dalyviui, kuris yra juridinis asmuo, gali būti įteiktas viešu paskelbimu, jei dokumento nepavyko įteikti elektroninėmis priemonėmis ir registruotu laišku, išsiųstu juridinių asmenų registre nurodytu pašto adresu. Jei juridinis asmuo teismo kancleriui nurodė Prekybos kodekso 631 straipsnyje nurodyto asmens adresą Estijoje, prieš įteikiant procesinį dokumentą viešo paskelbimo būdu reikia bandyti jį įteikti minėtu adresu.

Pagal Civilinio proceso kodekso 317 straipsnio 3 dalį leidinyje *Ametlikud Teadaanded* skelbiama dokumento, kuris įteikiamas viešai, ištrauka. Bylą nagrinėjantis teismas gali priimti sprendimą leisti paskelbti ištrauką ir kituose leidiniuose.

Teismas gali atsisakyti įteikti teismo dokumentą viešo paskelbimo būdu, jei numanomas ketinimas – kad sprendimas būtų priimtas užsienio valstybėje pripažintame arba vykdomame procese ir tikėtina, kad dėl tokio viešo įteikimo sprendimas nebūtų pripažintas arba vykdomas.

7.2 Jei dokumentai įteikiami kitais būdais, kada jie laikomi įteiktais?

Jeigu dokumentas įteikiamas pagal Civilinio proceso kodekso 322 ir 323 straipsnius, jis laikomas įteiktu, kai pristatomas asmeniui, kuriam dokumentas turi būti pristatytas pagal Civilinio proceso kodekso 322 arba 323 straipsnius.

Jeigu dokumentas įteikiamas paliekant jį pašto dėžutėje pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnį, jis laikomas įteiktu palikus jį pašto dėžutėje.

Jeigu dokumentas įteikiamas paliekant jį saugoti, pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnio 3 dalį jis laikomas įteiktu praėjus 3 dienoms nuo to paties įstatymo 2 dalyje nurodyto rašytinio pranešimo palikimo ar išsiuntimo dienos. Įteikimo data užrašoma ant siuntos voko.

Jei įteikiama viešai, teismo dokumentas laikomas įteiktu praėjus 15 dienų nuo tos dienos, kai ištrauka buvo paskelbta *Ametlikud Teadaanded* (Civilinio proceso kodekso 317 straipsnio 5 dalis). Bylą nagrinėjantis teismas gali nustatyti ilgesnį laikotarpį, kuriam praėjus dokumentas laikomas įteiktu. Tokiu atveju šis laikotarpis paskelbiamas viešai įteikiant dokumentą.

7.3 Jeigu dokumentai įteikiami juos paliekant tam tikroje vietoje (pvz., pašte), kaip apie tai pranešama adresatui?

Jeigu teismo dokumentas įteikiamas paliekant jį saugoti, pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnio 2 dalį apie tai gavėjo adresu siunčiamas arba paliekamas rašytinis pranešimas. Jeigu to padaryti neįmanoma, pranešimas prikljuojamas ant gavėjo namo, veiklos patalpų ar buvimo vietos durų arba pateikiamas gavėjo kaimynystėje esančiam asmeniui, kad šis perduotų dokumentą gavėjui. Pranešime turi būti aiškiai nurodyta, kad paliktą saugoti dokumentą atsiuntė teismas ir kad dokumentas laikomas įteiktu iš karto po to, kai paliekamas saugoti, ir kad nuo to laiko pradedami skaičiuoti byloje nustatyti terminai.

7.4 Kas atsitinka, jei adresatas atsisako priimti įteikiamus dokumentus? Ar dokumentai laikomi tinkamai įteiktais, jei atsisakymas juos priimti buvo neteisėtas?

Pagal Civilinio proceso kodekso 325 straipsnį, jeigu asmuo atsisako priimti dokumentą be pagrįstos priežasties, dokumentas laikomas įteiktu asmeniui nuo tada, kai jis atsisako priimti dokumentą. Tokiu atveju dokumentas paliekamas gavėjo gyvenamosiose ar veiklos patalpose arba jo pašto dėžutėje. Jeigu jokių patalpų ar pašto dėžutės nėra, dokumentas grąžinamas teismui.

8 Įteikimas paštu iš užsienio (reglamento dėl dokumentų įteikimo 14 straipsnis)

8.1 Jeigu dokumentas adresatui šioje valstybėje narėje siunčiamas paštu iš užsienio ir turi būti įteikiamas su gavimo patvirtinimu (reglamento dėl dokumentų įteikimo 14 straipsnis), ar paštas turi dokumentą įteikti pačiam (pačiai) adresatui (-ei), ar, laikydamasis šalies pašto pristatymo taisyklių, dokumentą gali įteikti kitam asmeniui tuo pačiu adresu?

Pagal Civilinio proceso kodekso 3161 straipsnio 5 dalį, kuri apima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 įgyvendinimą, ir pagal šį reglamentą dokumentai Estijoje įteikiami Civilinio proceso kodekse teismo dokumentams įteikti nustatyta tvarka. Dokumentai negali būti įteikiami viešai paskelbiant.

Pagal Civilinio proceso kodekso 313 straipsnio 2 dalį įteikiamas teismo dokumentas gali būti perduotas asmeniui, kuris nėra gavėjas, tik Civilinio proceso kodekso VI dalyje numatytais atvejais. Šis asmuo turi perduoti dokumentą gavėjui kuo anksčiau. Asmuo gali atsisakyti priimti dokumentą, kad perduotų jį gavėjui, tik jeigu įrodo, kad negali perduoti dokumento gavėjui. Asmeniui būtina paaiškinti pareigą perduoti dokumentą. Dokumentas laikomas įteiktu nepaisant to, ar šis paaiškinimas pateiktas.

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1393/2007 taip pat galima taikyti 2.1 punkte apibūdintus ir Civilinio proceso kodekso 322 ir 323 straipsniuose numatytus įteikimo būdus.

Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalį, jeigu teismo dokumento gavėjo neįmanoma rasti namuose, dokumentas taip pat laikomas įteiktu, jeigu pristatomas bent 14 metų asmeniui, kuris gyvena su gavėju arba dirba jo šeimoje. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad teismo dokumentas gali būti įteiktas ne tik gavėjui, bet ir daugiabučį, kuriame yra gavėjo namai ar verslas, valdančiai asociacijai, bendrosios nuosavybės administratoriui ar gavėjo nuomotojui. Be to, dokumentą galima įteikti gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas teikia paslaugas pagal sutartį. Teismo dokumentas laikomas įteiktu gavėjui pagal minėto straipsnio 3 dalį net jei jis įteikiamas gavėjo atstovui vienu iš to paties straipsnio 1 ar 2 dalyse nurodytų būdų. Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 4 dalį dokumentas taip pat laikomas įteiktu asmeniui, tarnaujančiam krašto apsaugos pajėgose, atliekančiam laisvės atėmimo bausmę arba ilgą laiką gydomam sveikatos priežiūros įstaigoje ar panašioje vietoje, kai dokumentas pristatomas įstaigos vadovui ar jo paskirtam asmeniui, jeigu įstatymo nenumatyta kitaip.

Civilinio proceso kodekso 323 straipsnyje nurodyta, kad jeigu dokumentas įteikiamas fiziniam asmeniui, kuris verčiasi ekonomine ar profesine veikla, tačiau šio asmens nėra darbo vietoje įprastomis darbo valandomis arba jis negali gauti dokumento, tada dokumentas gali būti įteikiamas šiose gavėjo patalpose paprastai esančiam darbuotojui arba asmeniui, kuris paprastai teikia paslaugas gavėjui panašiomis sutartinėmis sąlygomis. Pagal minėto straipsnio 2 dalį tas pats taikoma dokumentų įteikimui juridiniams asmenims, administracinėms įstaigoms, notarams ir antstoliams, taip pat jeigu dokumentas įteikiamas gavėjo atstovui ar bet kuriam kitam asmeniui, kuriam dokumentas gali būti įteiktas vietoj gavėjo.

8.2 Kaip pagal šios valstybės narės pašto pristatymo taisyklės galima įteikti dokumentus iš užsienio pagal Reglamento Nr. 1393/2007 dėl dokumentų įteikimo 14 straipsnį, jei pristatymo adresu nėra nei adresato, nei kito dokumentus priimti įgalloto asmens (jei tai leidžiama pagal nacionalines pašto pristatymo taisykles, žr. pirmiau)?

Pagal Civilinio proceso kodekso 3161 straipsnio 5 dalies antrąją sakinį, įteikiant teismo dokumentą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1393/2007, viešas paskelbimas negali būti naudojamas.

Teismo dokumentą galima įteikti paliekant jį pašto dėžutėje pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnį arba pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnį – paliekant teismo dokumentą saugoti.

Pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalį teismo dokumentas, kuris negali būti įteiktas, nes jo neįmanoma įteikti gavėjo ar jo atstovo namų ar veiklos adresu, gali būti laikomas įteiktu, jeigu paliekamas namų ar veiklos vietos pašto dėžutėje ar panašioje vietoje, kurią gavėjas ar jo atstovas naudoja pašto korespondencijai gauti ir kurioje dokumentas įprastomis aplinkybėmis būtų apsaugotas nuo aplinkos poveikio. Teismo dokumentas gali būti šitaip įteiktas daugiabučio, kuriame yra gavėjo gyvenamosios ar veiklos patalpos, savininkų asociacijai, bendrosios nuosavybės administratoriui arba gavėjo nuomotojui, taip pat gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas pagal sutartį teikia paslaugas, tačiau tik jeigu dokumento gavėjui ar jo atstovui dokumento neįmanoma įteikti asmeniškai. Įteikti dokumentą šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka pagal to paties straipsnio 2 dalį leidžiama tik jeigu teismo dokumentą gavėjui buvo mėginama įteikti asmeniškai bent du kartus kas tris dienas ir vis kitu gana skirtingu laiku, ir jeigu teismo dokumento neįmanoma įteikti kitam asmeniui, esančiam tose pačiose gyvenamosiose ar veiklos patalpose pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalį arba 323 straipsnį. Pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnį teismo dokumentus taip pat leidžiama įteikti, paliekant juos saugoti konkrečioje vietoje. Pagal Civilinio proceso kodekso 217 straipsnio 1 dalį kodekso 326 straipsnyje numatytais sąlygomis dokumentas gali būti paliktas pašte, kaimo savivaldybėje ar miesto valdžios įstaigoje, atsakingoje už dokumento įteikimo vietą, arba apygardos teisme, kurio teritorinei jurisdikcijai priklauso dokumento įteikimo vieta.

Kadangi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 14 straipsnyje nurodyta, kad teismo dokumentai turi būti įteikiami pateikiant gavimo patvirtinimą, kyla klausimas, ar yra galimas įteikimas, numatytas Civilinio proceso kodekso 326 ir 327 straipsniuose.

8.3 Ar pašte yra numatytas tam tikras laikotarpis, per kurį galima atsiimti dokumentus, prieš juos išsiunčiant atgal kaip nepristatytus? Jei taip, kaip adresatui pranešama apie tai, kad jis iš pašto turi atsiimti laišką?

Pagal Regstruotųjų ir apdraustųjų siuntų siuntimo reikalavimų teikiant universaliąsias pašto paslaugas, patvirtintų 2006 m. birželio 22 d. ekonomikos reikalų ir ryšių ministro reglamentu Nr. 57, 6 straipsnio 1 dalį, jeigu įteikimo metu korespondencijos siuntos gavėjo nėra jo gyvenamojoje ar buvimo vietoje, gavėjui paliekamas artimiausios šios vietovės pašto skyriaus pranešimas, kuriame paaiškinama, kad siunta pristatyta.

Jeigu siuntėjas pranešime apie pristatymą nenurodė jokios kitos informacijos, teismo dokumentai saugomi pašte ne ilgiau kaip 15 dienų nuo antrojo mėginimo juos išsiųsti, nebent siuntėjas nustato kitokį laikotarpį. Gavėjui tekstine žinute, e. pašto adresu arba į pašto dėžutę siunčiamas pranešimas apie saugojimą. Pasibaigus šiam laikotarpiui teismo dokumentai oficialiai grąžinami siuntėjui, nurodant grąžinimo priežastis, ir persiunčiami siuntėjo atstovui, kuris pasirašo juos priimdamas („AS Eesti Post“ teismo dokumentų įteikimo sąlygos).

9 Ar yra kokių nors rašytinių įrodymų, kad dokumentas buvo įteiktas?

Pagal Civilinio proceso kodekso 306 straipsnio 2 dalį, jeigu teismo dokumentas įteikiamas, įteikimo veiksmas turi atitikti formalius įstatymo reikalavimus ir būti patvirtintas šiuo tikslu nustatyta forma. Pagal Civilinio proceso kodekso 307 straipsnio 4 dalį įteikti skirti teismo dokumento išsiuntimas turi būti užregistruotas teismo dokumentuose. Pagal Civilinio proceso kodekso 3111 straipsnį nustatytoje informacinėje sistemoje teismo dokumento įteikimas registruojamas automatiškai (žr. įteikimo per informacinę sistemą aprašymą 6 punkte). Pagal Civilinio proceso kodekso 313 straipsnį dokumento įteikimas registruotu laišku patvirtinamas pranešimu apie pristatymą. Jeigu dokumentas siunčiamas neregistruotu laišku ar faksu, jis laikomas išsiųstu, jeigu gavėjas vienu iš pasirinktų būdų – laišku, faksu arba elektroninėmis priemonėmis išsiunčia teismui dokumento gavimo patvirtinimą. Patvirtinime turi būti nurodyta dokumento gavimo data ir dokumento gavėjo ar jo atstovo parašas. Pagal civilinio proceso kodekso 315 straipsnio 5 dalį rengiamas pranešimas apie teismo dokumento pristatymą per antstolį, teismo pareigūną ar kitą asmenį ar instituciją. Po įteikimo pranešimas apie pristatymą iš karto grąžinamas teismui. Jeigu teismo dokumentas įteikiamas pagal Civilinio proceso kodekso 3141 straipsnį, jei jis įteikiamas siunčiant, byloje nurodoma, kur ir kada dokumentas buvo išsiųstas ar pateikta jo pateikimo informacija, nebent siuntimas registruojamas automatiškai šiuo tikslu sukurtoje informacinėje sistemoje.

10 Kas atsitinka, jeigu adresatas negauna dokumento arba dokumentas įteikiamas pažeidžiant įstatymą (pvz., dokumentas įteikiamas trečiajam asmeniui)? Ar toks dokumento įteikimas vis tiek gali būti laikomas galiojančiu (pvz., ar galima ištaisyti įstatymo pažeidimus), ar dokumentas turi būti įteikiamas iš naujo?

Pagal Civilinio proceso kodekso 307 straipsnio 3 dalį, jeigu bylos dalyvis, kuriam pagal įstatymą turėjo arba galėjo būti įteiktas dokumentas, gavo dokumentą, tačiau įteikimo nebuvo įmanoma patvirtinti, arba jeigu buvo pažeista įstatyme numatyta įteikimo tvarka, dokumentas laikomas įteiktu bylos dalyviui tik nuo tada, kai dokumentas faktiškai pasiekia gavėją.

Jeigu dokumentas pagal Civilinio proceso kodekso 313 straipsnį įteikiamas registruotu laišku, teismas gali to paties straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytą formalų reikalavimų neatitinkantį pristatymo pranešimą laikyti tinkamu įteikimu, jeigu įteikimas yra tinkamai patvirtintas pranešime apie pristatymą. Jeigu teismas negali laikyti teismo dokumento įteiktu, nes pašto paslaugų teikėjas tinkamai neįteikė šio dokumento, teismas gali pakartotinai pateikti dokumentą pašto paslaugų teikėjui, kad šis dar kartą įteiktų jį be papildomų išlaidų teismui. Pavyzdžiui, dokumentas neįteikiamas tinkamai, jeigu nepasinaudojama visomis

Civilinio proceso kodekse numatytomis galimybėmis, ūteikiant dokumentā registruotu laiŝku, ūteikiant teismo dokumentā asmeniui, kuriam jis neturējo būti ūteiktas pagal ŝio straipsnio nuostatas, neįvykdžius Civilinio proceso kodekso 326 straipsnyje numatytū teismo dokumento ūteikimo reikalavimū, paliekant jį paŝto dēžutėje, arba Civilinio proceso kodekso 327 straipsnyje numatytū reikalavimū, taikomū teismo dokumento ūteikimui paliekant jį saugoti, arba tinkamai neūteikus dokumento, t. y. kai ūteikimo negalima laikyti įvykdytu.

11 Ar turiu mokėti už dokumento ūteikimą (jei taip – kiek)?

Estijoje sumokėtos paŝto paslaugū išlaidos nelaikomos su bylos nagrinėjimu susijusiomis išlaidomis, t. y. paprastai teismo dokumentai nacionaliniame teismo procese ūteikiami nemokamai, išskyrus atvejus, kai ūteikti dokumentus praŝoma per antstolį.

Jeigu teismo dokumentai ūteikiami per antstolį, jam už teismo dokumentū ūteikimą pagal Antstoliū įstatymo 48 straipsnio 2 dalį mokamas 30 EUR mokeskis, jeigu dokumentus buvo galima ūteikti adresatui ar jo teisėtam atstovui: 1) Gyventojū registre nurodytu adresu ar pagal telekomunikacijū duomenis arba e. paŝto adresu isikukood@eesti.ee arba 2) Estijoje tvarkomame individualiū įmoniū savininkū ir juridiniū asmenū registre nurodytu adresu arba naudojant minėto registro informacinėje sistemoje ūregistruotus telekomunikacijū duomenis. Pagal 3 dalį, jeigu teismo dokumento neįmanoma ūteikti net per antstolį, nors jis padarė viskā, kas yra būtina ir pagrįstai įmanoma, kad ūteiktū dokumentā įstatymo nustatyta tvarka, antstolis turi teisę reikalauti 30 EUR mokesčio, priimdamas sprendimą dėl antstolio mokesčio ir ūteikimo priemonės ir nuroydamas, kokiū veiksmy ūmėsi dokumentui ūteikti. Kitais atvejais nei nurodytieji 2 ir 3 dalyse antstoliui už teismo dokumentū ūteikimą mokamas 60 EUR mokeskis.

Jei asmuo, kuriam turi būti ūteikti dokumentai, yra teisiŝkai įpareigotas savo adresu ar kontaktinius duomenis įregistruoti gyventojū registre arba Estijos savarankiŝkai dirbančių asmenū ar juridiniū asmenū registre ir tas asmuo minėto įpareigojimo tinkamai neįvykdė, įskaitant atvejus, kai registre nurodyti duomenys yra pasenę ar dėl kitos priežasties neteisingi, todėl naudojant tokius duomenis teismo dokumentū ūteikti nepavyko, remiantis sprendimu dėl antstolio mokesčio asmuo, kuris kreipiasi dėl veiksmo atlikimo, turi sumokėti 30 EUR iš 60 EUR mokesčio, o 30 EUR turi sumokėti asmuo, kuriam turėjo būti ūteikti dokumentai.

Antstolis neturi teisės reikalauti mokesčio, o bet koks sumokėtas avansas grāžinamas, jeigu antstolis nepadarė visko, kas yra būtina ir pagrįstai įmanoma, kad iki teismo nustatyto termino ūteiktū dokumentus įstatymo nustatyta tvarka, arba jeigu teismo dokumentū ūteikti nepavyko.

Teismo mokėtinū paŝto mokesčių dydis grindžiamas paslaugos teikėjo kainoraŝčiu; teisės aktais joks pastovus mokeskis nenustatytas. Kaina priklauso nuo laiŝko svorio, ūteikimo vietos ir pan.

Už teismo dokumentū ūteikimą ūžsienyje bylos dalyvis turi sumokėti pagal paŝto paslaugū teikėjo tarifus.

Daugiau informacijos pateikiama [Civilinio proceso kodekse](#)

Paskutinis naujinimas: 13/08/2021

ŝio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimū dėl ŝiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenū. Daugiau informacijos apie už ŝį puslapį atsakingos valstybės narės autoriū teisū taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.